

ÉLET ÉS HALÁL

ESZMECSERE EGY NAGY INDAI TANÍTÓ, H. P. B., OLCOTT EZREDES ÉS EGY INDAI KÖZÖTT

Közzétette: H. P. Blavatsky
H. P. Blavatsky cikke nyomán

„MESTER”, szólott Narayan Thakurhoz, a szegény indiai úrral folytatott rendkívül szenvedélyes vita közepette, „miről beszél, és figyelhet-e rá valaki anélkül, hogy ne keltene ellenérzést? Azt mondja, hogy semmi sem marad az emberből halála után, és hogy az ember teste egyszerűen alkotóelemeire bomlik, és amit mi léleknek nevezünk, ő pedig ideiglenes tudatosságnak hív, az leválik, és úgy tűnik el, mint a forró vízgőz lehűlés után.”

„Olyannyira megdöbbenőnek találja ezt?” – szólott a Mester. „Az indiai úr egy charvaka¹, és csak azt mondja, amit bármelyik másik charvaka mondott volna Önnek.”

„De a charvakák tévednek. Sokan hisznek abban, hogy az igazi ember nem azonos fizikai burkolatával, hanem az elmében, a tudatosság székhelyén lakozik. Úgy gondolja, hogy a tudatosság bármilyen esetben elhagyhatja a lelket a halál után?”

„Az ő esetében lehetséges,” – válaszolta Thakur nyugodtan – „mivel ő rendületlenül hisz abban, amit mond.”

Narayan csodálkozó, sőt megszeppent pillantást vetett Thakurra, és az indiai úr – aki mindig bizonyos tartózkodást érzett az utóbbi jelenlétében – győzedelmes mosollyal tekintett rá.

„Hogy is van ez?” – folytatta Narayan. „A Védák azt tanítják nekünk, hogy a szellem szelleme halhatatlan, és hogy az emberi lélek nem hal meg a Parabrahman-ban. Lennének kivételek?”

„A szellemi világ alaptörvényeiben nem lehetnek kivételek; de léteznek törvények a tudatlanok számára, és léteznek törvények azok számára, akik látnak.”

„Értem, de ebben az esetben, ahogy már mondtam neki, az ő teljes és végleges tudatvesztése nem más, mint egy tudatlan ember eltévelyedése, aki, nem látván a napot, tagadja létezését, de ennek ellenére látni fogja a napot szellemi látásával halálát követően.”

„Semmit sem fog látni” – szólott a Mester – „ha most tagadja létezését, nem lesz képes látni a sír túloldalán sem.”

Látva, hogy Narayan meglehetősen feldúltnak tűnt, sőt mi is, az Ezredes és jómagam is határozottabb válaszra való várakozással tekintettünk rá, Thakur vonakodva folytatta:

„Ön a szellem szelleméről beszél, azaz az Atma-ról, összetévesztve ezt a szellemet a halandó lelkével, a Manas-szal. A szellem kétségtelenül halhatatlan, mivel kezdet és vég nélküli, de ez nem az a szellem, amiről a jelenlegi beszélgetésben szó van. Ez az emberi, öntudatos lélek. Ezt Ön összetéveszti az előbbivel, és az indiai úr tagadja az egyiket is és a másikat is, lelket és szellemet, és így nem értik meg egymást.”

„Én értem Öt” – mondta Narayan.

„De nem ért engem,” – szakította félbe a Mester. „Megpróbálok világosabban beszélni. Amit Ön tudni szeretne, az a következő. Vajon lehetséges-e halál után a tudatosság és az én-érzet teljes elvesztése akár még egy megrögzött materialista számára is? Erről van szó?”

Narayan válaszolt: „Igen; mivel ő teljes mértékben tagad mindent, ami számunkra kétségtelen igazság, amiben mi szilárdan hiszünk.”

„Rendben van,” – szólott a Mester. „Erre igenlően fogok válaszolni, amint következik, ami – jól jegyezze meg – nem akadályoz meg abban, hogy ugyanolyan szilárdan higgyek

tanításainkban, mint Ön, hogy mi jelzi a ciklust két csupán ideiglenes élet között. Vajon egy év-e vagy egy millió, ameddig ez a szünet tart az illuzórikus élet két eseménye között, a halál utáni állapot tökéletesen hasonló lehet az ember nagyon mély ájultságához anélkül, hogy ez törést jelentene az alapvető szabályokat illetően. Ezért az indiai úrnak igaza van az ő személyes esetében.”

„De hogy van ez?” – szólott Olcott ezredes – „mivel a halhatatlanság törvénye nem enged meg semmilyen kivételt, ahogy Ön mondta.”

„Természetesen nem enged meg semmilyen kivételt, de csak a valóban létező dolgok esetében. Olyan valakinek, mint Ön is, aki tanulmányozta a Mandukya Upanishad-ot és a Vedanta-sara-t, nem szabadna ilyen kérdéseket feltennie,” – mondta a Mester szemrehányó mosollyal.

„Azonban pontosan a Mandukya Upanishad az,” – jegyezte meg félénken Narayan – „amelyik azt tanítja nekünk, hogy a Buddhi és a Manas között nincs több különbség valójában, amint Ishvara és Prajna között sincs, mint az erdő és fája, a tó és vize között.”

„Tökéletesen igaz,” – szólott a Mester – „mivel egy, de még száz fa sem akadályozhatja meg az erdőt, hogy erdő maradjon, még ha el is vesztette éltető nedvét vagy gyökértelenné is vált.”

„Igen,” – szólott Narayan – „de ebben az összehasonlításban a Buddhi az erdő, és a Manas Tajjasi jelenti a fákat, és ha az előbbi halhatatlan, akkor hogyan lehetséges az, hogy a Manas Tajjasi, ami ugyanaz, mind a Buddhi, elveszíti tudatosságát egy új inkarnáció előtt? Itt van nekem gondom.”

„Nem kell, hogy gondjai legyenek” – mondta a Mester – „ha veszi a fáradságot, hogy ne tévessze össze az egészek az elvont fogalmát annak okozati formaváltozásával. Ne felejtse el, hogy ha Buddhiról szólunk, akkor beszélhetünk feltétel nélküli halhatatlanságról, ugyanezt nem mondhatjuk el a Manas-ról, vagy a Tajjasi-ról. Sem az előbbinek, sem az utóbbinak nincs az isteni Lélektől elkülönült létezése, mivel az egyik a földi személyiség sajátossága, a másik ugyanaz, mint az első, csak a Buddhi külön visszatükröződésével benne. Megfordítva, a Buddhi személytelen szellem lenne ezen alkotórész nélkül, amit az emberi lélektől kölcsönöz, ami feltételekhez köti, és kialakít belőle valamit, aminek az Egyetemes Lélektől eltérő megjelenési formája van, az emberi inkarnációk egész ciklusa folyamán. Ha Ön azt mondaná, hogy a Buddhi-Manas nem halhat meg, és nem veszítheti el tudatosságát sem az örökkévalóságban, sem a függés átmeneti időszaka alatt, Önnek tökéletesen igaza lenne; azonban ezt a sarkigazságot a Buddhi-Manas tulajdonságaira alkalmazni ugyanolyan lenne, mintha amellet érvelne, hogy mivel Olcott ezredes lelke halhatatlan, az arcán levő pirosság is az. Nyilvánvaló, hogy Ön összetévesztette a valóságot, ami Sat, megnyilvánulásával. Ön elfelejti, hogy csak a Manas-hoz kapcsolódva, a Tajjasi fényerőssége idő kérdésévé válik, minthogy az ember földi személyiségének halál utáni tudatossága és halhatatlansága feltételhez kötött minőségek, amelyek azoktól a körülményektől és hiedelmektől függenek, amiket az ember sajátmaga hozott létre életciklusa során. A karma szüntelenül működik, és a következő világban learatjuk annak gyümölcsét, amit magunk vetettünk ebben az életben.

„De ha Én-em testem megsemmisülése után a tudatosság teljes hiányában leledzene, akkor hol a lenne a büntetés életem során elkövetett bűneimért?” – kérdezte Olcott ezredes, szakállát töprengően simogatva.

„Filozófiánk azt tanítja nekünk,” – válaszolt Thakur – „hogy a büntetés csak a következő inkarnációjában éri el az Ego-t, és hogy halálunk után közvetlenül csak a földi élet azon szenvedésekért járó jutalmával találkozunk, amely szenvedéseket egyébként nem érdemeltünk meg. Így, amint láthatja, a büntetés egésze a jutalom hiányából áll, a boldogság és pihenés állapota tudatosságának teljes elvesztéséből. A karma a földi Én gyermeke, látható személyisége cselekedeteinek, sőt, a szellemi Én gondolatának és szándékainak gyümölcse. Ugyanakkor a karma gyöngéd anyja, aki begyógyítja az előző életében adott sebeket, mielőtt ütést mér erre az Ego-ra, és újakat ad neki. Egy halandó életében nem létezik balsors vagy

szomorúság, ami ne előző inkarnációjában elkövetett bűn gyümölcse és közvetlen következménye lenne, de nem megőrizve a legcsekélyebb arra történő visszaemlékezést sem ebben az életében, és nem érezvén magát bűnösnek, és ezért igazságtalanul szenvedőnek. Az ember vigaszt és teljes pihenést érdemel a sír túloldalán. Szellemi Én-ünk számára a Halál mindig megváltó és barát. A Halál vagy egy gyermek békés alvása, vagy alvás, telve igen boldog álmokkal és álmodozással.”

„Ahogy emlékszem, a Sutratma² időszakos inkarnációi az Upanishadok szerint olyan földi élethez hasonlóak, amelyik időszakról időszakra alvásban és ébrenlétben telik. Így van ez?” kérdeztem, mivel fel kívántam frissíteni Narayan első kérdését.

„Igen, ez így van; nagyon jó összehasonlítás.”

„Nem kételkedem abban, hogy jó,” – mondtam – „de aligha értem. Ébredés után az ember egyszerűen csak egy új napot kezd, de lelke, valamint teste ugyanaz, ami tegnap volt; míg minden új inkarnációban nemcsak külseje, neme, sőt személyisége, hanem, ahogy nekem tűnik, valamennyi erkölcsi tulajdonsága teljesen megváltozik. Ugyancsak, hogyan mondhatjuk igaznak ezt az összehasonlítást, amikor az emberek ébredést követően jól emlékeznek nemcsak arra, amit tegnap tettek, hanem arra is, amit sok nappal, hónappal, sőt évvel ezelőtt, mialatt jelenlegi inkarnációikban nem őrzik meg a legcsekélyebb visszaemlékezést egyetlen elmúlt életre sem, legyen az bármilyen. Természetesen egy ember, miután felébredt, elfelejtheti, mit látott álmában, mégis, tudja, hogy aludt, és hogy alvása alatt élt. Ami előző életünket illeti, nem mondhatjuk el, hogy éltünk. Mit fűz ehhez?”

„Vannak emberek, akik emlékeznek bizonyos dolgokra,” – válaszolta rejtélyesen Thakur anélkül, hogy egyenes választ adott volna kérdésemre.

„Van néhány sejtésem erre vonatkozóan,” – mondtam nevetve – „de ez nem mondható el átlagos halandókról. Mi a helyzet velünk kapcsolatban, akik még nem értük el a Samma Sambuddha³ állapotot, hogy megértsük ezt az összehasonlítást?”

„Megtudhatja, ha jobban megérti annak három fajtája jellemzőit, amit mi alvásnak nevezünk.”

„Nem könnyű feladat az, amit nekünk javasol,” szolt az Ezredes nevetve. „Legnagyobb fiziológusaink úgy belegabalyodtak ebbe a kérdésbe, hogy még zavarosabbá vált.”

„Ez azért van, mivel olyan dologra vállalkoztak, amihez nincs közük, mivel ennek a kérdésnek a megválaszolása pszichológus feladata, és az Önök európai tudósai között aligha akad ilyen. Egy nyugati pszichológus csak másik név a fiziológusra, azzal az eltéréssel, hogy ők még materiálisabb elvek alapján működnek. Az imént olvastam Maudsley könyvét, amelyik világosan megmutatta számomra, hogy ők mentális betegségeket próbálnak gyógyítani anélkül, hogy hinnének a lélek létezésében.”

„Mindez nagyon érdekes,” – mondtam, „de ez eltérít bennünket kérdéseink eredeti tárgyától, amit Ön vonakodni látszik számunkra megvilágítani, Thakur úr. Úgy tűnik, mintha Ön igazolná, sőt bátorítaná az említett indiai úr elméleteit. Ne felejtse el, hogy ő nem hisz a halál utáni életben, és tagadja bármilyen fajta tudatosság lehetőségét pontosan annak alapján, hogy nem emlékszünk múltbéli életünkből semmire.”

„Ismétlem, hogy az úr charvaka, aki csak ismétli, amit neki tanítottak. Nem a materialisták rendszere az, amit igazolok és bátorítok, csak az indiai úr véleményének igazságát, ami személyes, halál utáni helyzetét illeti.”

„Úgy érti tehát, hogy olyan emberek, mint az indiai úr, kivételek az általános szabály alól?”

„Egyáltalán nem. Az alvás általános és megváltozhatatlan törvény emberre és minden más földi teremtményre, de különféle alvások léteznek, sőt még több különféle álom van.”

„De ő nemcsak a halál utáni életet és álmait tagadja. Ő a halhatatlan életet egészében tagadja, saját szellemének halhatatlanságát is.”

„Ő elsősorban a modern európai tudomány öt érzékelésünk tapasztalatára alapozott szabályai szerint cselekszik. Ebben vétkes csak, tekintettel azokra az emberekre, akik nem osztják véleményét. Másodsorban, ismét tökéletesen igaza van. Előzetes belső tudatosság és a lélek

halhatatlanságában való hit nélkül a lélek nem válhat Buddhi Tajjasi-vá. Manas⁴ marad. De a Manas számára egyedül nincs halhatatlanság. Ahhoz, hogy tudatos életet éljünk a sír másik oldalán, az embernek meg kell szereznie az abban a világban való hitet még ebben a földi életben. Ez az okkult tudomány két aforizmája, amire egész filozófiánk épül, a halált követő tudatosság és a Lélek halhatatlansága vonatkozásában. A Sutratma azt kapja, amit megérdemel. A test elpusztulása után a Sutratma számára vagy teljes ébrenlét, vagy kaotikus alvás, vagy álmodozások és álmok nélküli alvás időszaka kezdődik. Az Önök fiziológusait követve, akik az álmok okbeliségét az ébrenléti állapotban történt öntudatlan előidőzésben látják, miért ne vonatkoztathatnánk ugyanezt a halál utáni álmokra? Megismétlem azt, amit a Vedanta Sara tanít nekünk: A halál alvás. Halál után elkezdődik egy program bemutatása szellemi szemeink előtt, amit könyv nélkül tanultunk életidőszakunk során, amit valamikor mi találtunk ki, igaz hiedelmeink gyakorlati megvalósítása, vagy saját magunk által teremtett illúziók. Ezek az élet fájának halál utáni gyümölcsei. A tudatos halhatatlanság tényében való hit vagy hitetlenség természetesen nem befolyásolhatja magának a ténynek a körülményektől független valóságát, ha egyszer az létezik. A különböző egyéniségek hite vagy hitetlensége csak megszabja ennek a ténynek a befolyását az ilyen egyéniségekre való hatásaiban. Remélem, most már érti.”

„Kezdem érteni. A materialisták, akik semmiben sem hisznek, ami nem ellenőrizhető öt érzékszervük által és az úgynevezett tudományos értelmük útján, és akik tagadnak minden szellemi jelenséget, az evilágira helyezik a hangsúlyt, mint egyetlen tudatos létezésre. Eszerint csak azt kapják, amit megérdemelnek. Elveszítik személyes Én-jüket; öntudatlan álmukat fogják aludni a következő ébredésig. Helyesen értettem?”

„Megközelítőleg. Hozzáteheti még ehhez, hogy a Védantisták, megerősítve a tudatos létezés két fajtáját, a földit és a szellemit, csak az utóbbira mutatnak rá, mint kétségtelen valóságra. Ami a földi életet illeti, változékonyságának és rövidegének betudhatóan az nem más, mint az érzékek káprázata. A szellemi világbeli életünket kell valóságosnak gondolnunk, mivel ott él a mi örök, sohasem változó és halhatatlan Én-ünk, a Sutratma. Jóllehet minden új inkarnáció során teljesen különböző személyiségbe öltözik, egy átmeneti, rövid életű személyiségbe, amelyben minden nyomtalan pusztulásra van szánva, szellemi ősalakja kivételével.”

„De elnézést, Thakur. Lehetséges az, hogy személyiségem, evilági tudatos Én-em is eltűnik nyomtalanul?”

„Tanításaink szerint nemcsak eltűnik, de el is kell tűnnie teljes egészében, kivéve, ha ez az alapelem benne Buddhival egyesülve tisztán szellemivé válik, és így most egy elválaszthatatlan egésznek alkot. Azonban egy megrögzött materialista esetében megtörténhet, hogy sem tudatosan, sem öntudatlanul nem árad semmi személyes Én-jéből a Buddhi-ba. Az utóbbi nem visz magával egyetlen atomot sem egy ilyen földi személyiségből. Az Ön szellemi Én-je halhatatlan, és az Ön jelenlegi személyiségéből csak azt viszi magával, ami kiérdemelte a halhatatlanságot, azaz a halál által lekaszált virágok zamatát.”

„De hát maga a virág, az evilági Én?”

„Maga a virág, mint valamennyi múltbeli és jövőbeli, ami virágzott és virágozni fog utánuk ugyanazon anyai ágon, Sutratma, ugyanazon gyökér, a Buddhi gyermekei, porrá válnak. Az Ön valódi Én-je, amint tudnia kellene, nem az Ön teste, ami most előttem ül, sem az Ön Manas Sutratmá-ja, hanem Sutratma-Buddhi-ja.”

„De ez nem magyarázza meg számomra, hogy miért nevezi Ön halál utáni életünket halhatatlannak, öröknek és valóságosnak, és az evilági életet csak pusztán árnyéknak. Amennyire én értem, tanítása szerint még a halál utáni életnek is vannak határai, és habár hosszabb, mint a földi élet, mégis véget ér.”

„A leghatározottabban. Az ember szellemi Én-je az örökkévalóságban ingaként közlekedik az élet és halál órái között, de ha ezek az órák, a földi élet és a halál utáni élet időszakai

folytatódásukban korlátozottak, és ha az örökkévalóságban alvás és ébredés, káprázat és valóság között az ilyen megszakítások számának kezdete és vége van, attól a szellemi Zarándok maga még örök. Ezért halál utáni életének órái alkotják és képezik az egyetlen valóságot képzeletében, amikor fátyoltalanul áll szemben az igazsággal, és a földi létezések rövid életű ábrándképei távol vannak tőle. Az ilyen megszakítások, annak ellenére, hogy végesek, kettős szolgálatot tesznek a Sutratma-nak, ami állandóan tökéletesítve magát ingadozás nélkül követi, ha lassan is, az utat, amelyik a végső átalakuláshoz vezet, amikor végül célját elérve Isteni Lénné válik. Nemcsak hozzájárulnak ennek a célnak az eléréséhez, de ezen véges megszakítások nélkül a Sutratma-Buddhi soha nem érhetné el. A Sutratma a színész, és számos és különféle inkarnációi a színész szerepei. Feltételezem, hogy Ön nem folyamodna ezekhez a szerepekhez, még kevésbé öltözékeihez, ami a személyiség kifejezése. A léleknek, mint egy színésznek, kötelessége eljátszani sok ilyen szerepet a születések ciklusán át, egészen a Paránirvána küszöbéig, amelyek gyakran nem kellemesek számára. Azonban ahogy a méh minden virágból mézét begyűjti, a maradékot meghagyva, hogy táplálja a Föld férgeit, szellemi egyéniségünk, a Sutratma is a lelki tulajdonságok és tudatosság nektárját gyűjti csak be minden földi személyiségből, amelybe öltöznie kellett a Karma készítése által, hogy végül mindezeket a tulajdonságokat egyesítse, ezután tökéletes lénné, Dhyán Chohan-ná válva. Rosszabb az olyan földi személyiségeknek, akikből nem gyűjthető össze semmi. Természetesen, az ilyen személyiségek nem élhetik túl tudatosan földi létezésüket.”

„Akkor hát a földi személyiség halhatatlansága még nyitott kérdés marad, sőt még a halhatatlanság sem feltétel nélküli?”

„Oh, nem, Ön félreért engem,” – mondta a Mester. „Amit én értek ezalatt, hogy a halhatatlanság nem jelent nemlétezést; mivel minden, ami a Sat-ban létezik, vagy a Sat-ból ered, halhatatlanság és végtelenség, feltételekhez nem kötött. Mulaprakriti a Parabrahman ellentéte, de mindkettő egy és ugyanaz. Mindennek a lényege, azaz szellem, erő és anyag vég és kezdet nélküliek, de e hármas egység által inkarnációi alatt megszerzett forma, azaz a külső megjelenés, úgymond semmi más, mint személyes képzelőerő merő káprázata. Ezért mondjuk azt, hogy a halál utáni élet az egyetlen valóság, és a földi élet, beleértve magát a személyiséget, csak képzelet szülte.”

„Miért kellene ez esetben a valóságot alvásnak, és a káprázatot ébredésnek hívnunk?”

„Ezt az összehasonlítást azért tettem, hogy megkönnyítsem a megértést. Az Önök földi fogalmainak szempontjából ez tökéletesen pontos.”

„Ön azt mondja, hogy a halál utáni élet tökéletes igazságosságon alapszik, valamennyi földi szomorúság kiérdemelt kárpótlása. Állítása szerint a Sutratma biztosan megragadja még a legkisebb alkalmat is, hogy szellemi tulajdonságait használja minden egyes inkarnációjában. Akkor hogyan feltételezheti, hogy a mi indiai urunk szellemi személyisége, ennek a fiúnak a személyisége, aki olyan eszményien becsületes és nemes, tökéletesen kedves, minden hitetlensége ellenére, hogy nem éri el a halhatatlanságot, és szertefoszlik, mint a száradt virágpor?”

„Ki szánta valaha ilyen sorsra, saját magát kivéve?” - kérdezte a Mester. „Ismertem őt egészen kislánya óta, és teljesen biztos vagyok abban, hogy a Sutratma aratása ez esetben nagyon bőséges lesz. Habár ateizmusa és materializmusa messze nem színlelt, mégsem hal meg örökre személyiségének egészében.”

„De Thakur úr, nem éppen Ön sajátmaga igazolta a fiú nézetének becsületességét, ami az ő személyének a sír másik oldalán levő helyzetét illeti, és szilárd meggyőződésében nem az áll-e, hogy halála után a tudatosság minden nyoma el fog tűnni?”

„Igazoltam, és ismét megerősítem. Ha vonaton utazva Ön történetesen elalszik, és egész idő alatt alszik, mialatt a vonat sok állomáson megáll; de bizonyosan lesz egy állomás, ahol felébred, és úti célját teljes tudatosságban éri el. Ön azt mondja, hogy elégedetlen, ami halált

alváshoz történő összehasonlításomat illeti, de ne felejtse el, hogy a legtöbb átlag halandó az alvás három különféle fajtáját ismeri – álomtalan alvást, ködös, kaotikus álmokkal teli alvást és végül alvást olyan élénk és világos álmokkal, amelyek egy ideig teljes valósággá válnak az alvó személy számára. Miért nem lenne feltehető, hogy a testtől megszabadult lélekkel pontosan hasonló eset történik? Eltávozás után a lélek számára érdemeinek, de főleg hitének megfelelően elkezdődik vagy egy tökéletesen tudatos élet, vagy élet féltudatossággal, vagy egy álomtalan alvás, ami a nemlét állapotával megegyező. Ez a megvalósulása annak a programnak, amiről beszéltem, és amelyet a materialista talált ki és készített elő magának. Azonban különféle materialisták vannak. Egy rossz ember, vagy egyszerűen egy nagy egoista, aki teljes hitetlenségéhez még felebarátaival szembeni érzéketlenséget is hozzátesz, személyiségét kétségtelenül a halál küszöbénél hagyja mindörökre. Semmi esetre sem köti magát a Sutatma-hoz, és a közöttük levő kapcsolat örökre megszakad az utolsó sóhajtásáig; de az olyan materialisták, mint a mi indiai urunk, csak egy állomást alszanak csak át. Elérkezik az idő, amikor felismeri magát az örökkévalóságban, és sajnálni fogja, hogy az örökkévaló élet akárcsak egyetlen napját is elvesztette. Értem ellenvetéseiket – tudom, azt készülnek mondani, hogy emberi életek százai és ezrei, amelyeket a Sutatma átélt, Védanta-i fogalmaink szerint megfelelnek minden személyiség teljes eltűnésének. Ez a válaszom. Hasonlítsák össze az örökkévalóságot egy ember egyetlen életével, ami oly sok nappól, hétből, hónapból és évből áll. Ha egy ember megőrizte jó emlékezőképességét idős korára is, akkor könnyen visszaidézheti elmúlt élete minden fontos napját vagy évét, és még ha el is felejt néhányat, személyisége nem egy és ugyanaz-e egész életén át? Az Én számára minden különálló élet az, ami az ember életének minden külön napja.”

„Akkor nem helyesebb-e azt mondani, hogy a halál nem más, mint új életre születés, vagy még pontosabban visszatérés az örökkévalóságba?”

„Így van valójában, és nincs ellenvetésem egy ilyen felvetési módra. Csak az anyagi életre elfogadott nézeteink szerint az élni és létezni szavak nem alkalmazhatók a teljesen szubjektív halál utáni állapotra; és ha filozófiánkban jelentésük szigorú meghatározása nélkül alkalmaznánk azokat, a Védantisták hamarosan olyan eszmékre jutnának, amelyek napjainkban általánosak az amerikai spiritualisták körében, akik velük és a halottakkal házasodó szellemekről prédikálnak. Ahogy az igazi, nemcsak névleges keresztényeknél, úgy a Védantistáknál is a sír túloldalán levő élet olyan mezsgye, ahol nincsenek könnyek, sóhajok, nincs házasság, vagy kiházásítás, és ahol az igazak teljes tökéletességüket valósíthatják meg.”

Lucifer, 1892 október

¹ Bengali materialisták felekezete

² A Védantában a Buddhít, erkölcsi tulajdonságokkal, tudatossággal és a személyiségi hajlamokkal való összetételben, amelyekbe inkarnálódott, Sutatma-nak nevezik, ami szó szerint 'lélekfonalat' jelent, mert emberi életek egész sora feszül rajta, mint egy nyaklánc gyöngyei. A Manas-nak Tajjasi-vá kell válnia, hogy elérje, és meglássa magát az örökkévalóságban, a Sutatma-val egyesülve. De gyakran, bűn és a pusztán csak földi értelemmel való társulás miatt ez a fényesség teljesen eltűnik.

³ Az ember múltbéli inkarnációjáról való tudás. Csak jógik és adeptusok bírnak ilyen tudást, a legönmegtartóztatóbb élet útján.

⁴ Az Isteni Lélekhez való teljes hasonulás nélkül a földi lélek, vagy Manas, nem élhet az örökkévalóságban tudatos életet. Buddhí-Tajjasi-vá vagy Buddhí-Manas-szá csak abban az

esetben válik, ha életidőszaka alatt általános hajlamai a szellemi világ felé vezetik. Akkor lényeges tulajdonságaival, és az Isteni Lélek fényével elárasztva a Manas eltűnik a Buddhiban, beleolvad a Buddhi-ba, még megtartva földi személyiségének szellemi tudatosságát, másképp a Manas-t, azaz az emberi elmét, ami az öt érzékszerven alapul. Földi, vagy személyes lelkünk mély alvásba merül ébredés, álmok és tudatosság nélkül, egy új inkarnációig. [Ebben a cikkben a Sutratma arra a fogalomra vonatkozik, amit később Felsőbb Manas-nak nevezünk, és a Manas-t később Alsóbb Manas-nak hívjuk vagy Káma-Manas-nak. – a Szerk.]

Fordította: Solymos Béláné

Tel.: 06-1-205-70-45, mobil: 06-205-86-20-84

E-mail: bsolymos@freestart.hu